

دستورالعمل نحوه رسیدگی به تخلفات انتظامی (حرفه ای) پیمانکاران

2.....	فصل اول: کلیات
3.....	فصل دوم: مراجع رسیدگی به تخلفات انتظامی (حرفه ای) پیمانکاران و وظائف آنها
6.....	فصل سوم: موارد تخلف و میزان تنبیهات انضباطی
8.....	فصل چهارم: فرآیند رسیدگی به تخلفات انتظامی (حرفه ای) و تجدیدنظر در آراء

دستورالعمل نحوه رسیدگی به تخلفات انتظامی (حرفه ای) پیمانکاران (بخشنامه شماره ۴۲۷۸۷/۹۲ مورخ ۲۰/۰۵/۱۳۹۲
معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور)

فصل اول: کلیات

ماده ۱- این دستورالعمل نحوه و ضوابط رسیدگی به تخلفات انتظامی (حرفه ای) پیمانکاران در مراحل تشخیص صلاحیت، ارجاع کار، انعقاد پیمان، حین اجرای پیمان و تا زمان خاتمه پیمان و یا تحويل قطعی موضوع پیمان و همچنین میزان تنبیهات انضباطی و محرومیت آنان را در حوزه شمول بند ب ماده ۱ قانون برگزاری مناقصات تعیین می کند.

ماده ۲- اصطلاحات به کار رفته در این دستورالعمل به شرح زیر تعریف می گردد:

الف) معاونت: معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور

ب) معاون نظارت: معاون نظارت راهبردی معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور

ج) پیمانکار: اشخاص حقیقی یا حقوقی واجد شرایط برای انجام خدمات پیمانکاری، موضوع قانون برگزاری مناقصات (شماره ۱۳۰۸۹۰ مورخ ۱۷/۱۱/۱۳۸۲) و آیین نامه های اجرایی آن که بر اساس آیین نامه طبقه بندی و تشخیص صلاحیت پیمانکاران (آیین نامه شماره ۴۸۰۱۳/ت ۲۳۲۵۱ مورخ ۱۱/۱۲/۱۳۸۱ هیأت محترم وزیران) و اصلاحات بعدی آن گواهینامه صلاحیت دریافت نموده اند و یا متقاضی دریافت گواهینامه صلاحیت می باشند.

د) تخلف: عدم رعایت قوانین و مقررات توسط پیمانکار در مراحل تشخیص صلاحیت، ارجاع کار، انعقاد پیمان، حین اجرای پیمان و تا خاتمه و تحويل قطعی پیمان در محدوده این دستورالعمل.

ه) محرومیت: تنبیه ناشی از تخلف است که منجر به حذف یک یا چند رشته یا ابطال گواهینامه صلاحیت و یا ممنوعیت پیمانکار و یا هیئت مدیره و یا مدیر عامل آن از تشخیص صلاحیت و ممنوعیت از ارجاع کار در دوران محرومیت می شود. پیمانکار نیز مجاز به پذیرش کار جدید در این مدت نیست. بعد از اتمام محرومیت پیمانکار باید نسبت به اخذ صلاحیت مجدد اقدام کند.

و) تعلیق گواهینامه: تنبیه ناشی از تخلف است که منجر به ممنوعیت ارجاع کار جدید در یک یا چند رشته به پیمانکار در مدت تعلیق است. پیمانکار نیز مجاز به پذیرش کار جدید در این مدت نیست. بعد از اتمام مدت تعلیق و اصلاح موضوع تعلیق گواهینامه برای مدت باقیمانده، اعتبار دارد.

ز) خسارت: هر گونه ضرر مالی و یا زمانی و یا عدول از مشخصات فنی است که در اثر نقص در انجام تعهدات پیمانکار به دلیل عدم رعایت مقررات، ضوابط و استانداردها به پروژه وارد می شود.

ح) پیشنهاد رفع محرومیت: پیشنهاد تخفیف تنبیه یا مجازات شرکت که از طرف مرجع صدور حکم محرومیت ارسال می گردد.

ط) تجدیدنظر: بررسی تقاضای تغییر حکم صادره توسط هیأت بدوى.

ی) گزارش تخلف: گزارش فنی مستندی که کمیت و کیفیت تخلف را در چارچوب این دستورالعمل مشخص و توسط دستگاه اجرایی و یا دستگاه نظارتی تهیه و ارسال می گردد.

فصل دوم: مراجع رسیدگی به تخلفات انتظامی (حرفه ای) پیمانکاران و وظائف آنها

ماده ۳- مرجع دریافت گزارش های تخلفات انتظامی (حرفه ای) محل صدور گواهینامه تشخیص صلاحیت پیمانکاران می باشد.

ماده ۴- مراجع رسیدگی به تخلفات انتظامی (حرفه ای) پیمانکاران عبارت است از امور نظام اجرایی طرح ها، هیأت بدوى، هیأت تجدیدنظر و استانداری ها

الف) مرجع رسیدگی و اتخاذ تصمیم در مورد تخلفات انتظامی (حرفه ای) که منجر به محرومیت یک تا دو سال و یا تعلیق گواهینامه می شود، کارگروهی با مسئولیت مدیر کل ذیربط مرجع صدور گواهینامه (معاونت یا استانداری ها) می باشد.

تبصره: مجموع محرومیت های ناشی از تخلفات بندهای (ج)، (د)، (ه)، (و) و (ز) ماده ۱۰ که بیش از دو سال می گردد توسط مرجع صدور گواهینامه اعمال محرومیت می شود.

ب) مرجع رسیدگی به تخلفات انتظامی (حرفه ای) که منجر به محرومیت بیش از دو سال (حداکثر تا سه سال و به استثناء مصاديق تبصره بند الف ماده ۴) می شود هیأت بدوى است و اعضای هیأت بدوى عبارتند از:

- رئیس امور نظام اجرایی طرح ها (رئیس هیأت)

- معاون مربوط به تشخیص صلاحیت پیمانکاران امور

- یک نفر کارشناس صاحبنظر مرتبط با موضوع به تشخیص معاون نظارت

- معاون امور نظام فنی

- انجمن صنفی پیمانکاری ذیربط

- نماینده دستگاه اجرایی ذیربط و پیمانکار حسب مورد بدون حق رأی

ج) مرجع رسیدگی به درخواست های تجدیدنظر، هیأت تجدیدنظر می باشد و اعضای هیأت تجدیدنظر عبارتند از:

- معاون نظارت (رئیس هیأت)

- رئیس امور نظام اجرایی طرح ها (بدون حق رأی)

- انجمن صنفی پیمانکاری ذیربط (بدون حق رأی)

- رئیس امور حقوقی معاونت (یا حداقل معاون امور)

- نماینده دستگاه اجرایی ذیربط و پیمانکار حسب مورد بدون حق رأی

- رئیس امور نظام فنی

- رییس امور نظارت سرمایه ای

- یک نفر کارشناس خبره به تشخیص معاون نظارت

ماده ۵- جلسات هر یک از هیأت ها با حضور اکثریت اعضای صاحب رأی رسمیت می یابد و اتخاذ تصمیم بر اساس اکثریت آراء حاضرین می باشد. کلیه حاضرین موظف به اظهارنظر می باشند.

ماده ۶- وظایف امور نظام اجرایی طرح ها و استانداری ها در رسیدگی به تخلفات انتظامی (حرفه ای) پیمانکاران شامل موارد زیر است:

الف) رسیدگی به گزارش های تخلفات انتظامی (حرفه ای) منسوب به پیمانکاران

ب) تعیین تنبیهات انضباطی مقرر، اعم از محرومیت (یک تا دو سال) و یا تعلیق پیمانکار و یا هیئت مدیره و یا مدیر عامل و یا تبرئه پیمانکار

ج) تهیه گزارش در خصوص تخلف برای هیأت بدوى در صورت لزوم

د) بررسی و رسیدگی به پیشنهاد رفع محرومیت احکام صادره استانداری ها (پس از گذشت نصف زمان محرومیت)

تبصره: موضوع بند (د) توسط امور نظام اجرایی طرح ها انجام می شود.

ماده ۷- وظایف هیأت بدوى رسیدگی به تخلفات انتظامی (حرفه ای) پیمانکاران شامل موارد زیر است:

الف) رسیدگی به گزارش های تخلفات انتظامی (حرفه ای) منسوب به پیمانکاران

ب) تعیین محرومیت (دو تا سه سال) پیمانکار و یا هیئت مدیره و یا مدیر عامل و یا تبرئه پیمانکار

ج) بررسی و رسیدگی به پیشنهاد رفع محرومیت احکام صادره امور نظام اجرایی طرح ها (پس از گذشت نصف زمان محرومیت)

تبصره: در صورتی که به تشخیص هیأت، تخلفی واقع نشده باشد پرونده مختومه می گردد.

ماده ۸- وظایف هیأت تجدیدنظر رسیدگی به تخلفات انتظامی (حرفه ای) پیمانکاران پس از صدور رأی هیأت بدوى شامل موارد زیر است:

- الف) رسیدگی به درخواست های تجدیدنظر (در مورد احکام هیأت بدوى) از سوی پیمانکار
- ب) رسیدگی به درخواست های اعتراض به رأی هیأت بدوى از سوی دستگاه های نظارتی و یا سایر مراجع قضایی صلاحیتدار
- ج) تجدیدنظر در کلیه آراء صادره هیأت بدوى بر اساس احکام صادره از مراجع قضایی صلاحیتدار در موضوع مطروحه
- د) بررسی و رسیدگی به تقاضای رفع محرومیت احکام صادره توسط هیأت بدوى (پس از گذشت نصف زمان محرومیت)

فصل سوم: موارد تخلف و میزان تنبیهات انضباطی

ماده ۹- در موارد زیر گواهینامه یا صلاحیت برخی رشته های گواهینامه پیمانکاری شرکت تعليق می گردد:

- الف) در صورت خروج فرد امتیاز آور (اعم از هیئت مدیره و مدیر عامل یا پرسنل امتیاز آور) که منجر به کاهش امتیاز شرکت شود و عدم جایگزینی فرد مناسب ظرف سه ماه (تعليق تا زمان اصلاح موضوع تعليق)
- ب) تعليق شرکت ها در صورت عضویت همزمان امتیازآوران یک شرکت در شرکت های دیگر به عنوان امتیاز آور تا زمان رفع همزمانی.

ماده ۱۰- موارد تخلفات انتظامی (حرفه ای) و میزان تنبیهات انضباطی محرومیت به شرح زیر می باشد:

- الف) عدم رعایت قانون موضوع اصل ۱۴۱ قانون اساسی و قانون منع مداخله کارکنان دولت (دو سال محرومیت)
- ب) تقصیر پیمانکار که منجر به فسخ هر قرارداد و ضبط ضمانت نامه وی از سوی کارفرما گردد (یک سال محرومیت)

- ج) ارائه مدارک غیرواقعی ثبته از جمله روزنامه رسمی یا صورتجلسه سهامداران (یک سال محرومیت)
- د) ارائه مدارک غیرواقعی اظهارنامه مالیاتی (دو سال محرومیت)
- ه) ارائه مدارک غیرواقعی مدارک تحصیلی (یک سال محرومیت)
- و) ارائه مدارک غیرواقعی سابقه بیمه، سابقه کار و یا بیمه کارگاهی قراردادها (یک سال محرومیت)
- ز) ارائه مدارک غیرواقعی قرارداد شامل متن قرارداد، تأییدیه کارکرد یا مفاصص حساب بیمه (به ازای هر قرارداد ۱۸ ماه محرومیت)
- ح) واگذاری بیش از ۹۵ درصد پیمان به یک یا چند پیمانکار بدون توافق کارفرما (دو سال محرومیت)
- ط) تبانی، تطمیع، تهدید، پرداخت رشوه و یا نظایر آن در فرآیند تشخیص صلاحیت (دو سال محرومیت)
- ی) تبانی، تطمیع، تهدید، پرداخت رشوه و یا نظایر آن در فرآیند انتخاب پیمانکار (ارجاع کار) و یا حین اجرای کار، در این موارد بر اساس نتایج رسیدگی قضایی اقدام خواهد شد (دو سال محرومیت)
- ک) حضور صوری هیئت مدیره و یا پرسنل امتیاز آور در شرکت های پیمانکار از طریق واگذاری مدرک تحصیلی و سوابق نیز تخلف محسوب گشته و فرد و شرکت مختلف به مدت یک سال محروم می گردد.
- ل) در مواقعی که تخلف پیمانکار سبب خسارت به پروژه ها گردد و پیمانکار نسبت به جبران آن اقدام مؤثری نکرده باشد، بسته به میزان، تنوع، عمق، ابعاد، کیفیت و اثر خسارت، پیمانکار، هیأت مدیره و مدیر عامل بین یک تا سه سال محروم می گردد.
- م) انعقاد قرارداد در مواردی که نیازمند گواهینامه صلاحیت می باشد در زمان محرومیت گواهینامه (دو سال محرومیت) تبصره- در صورت تخلفات بندهای "ط" و "ی"، علاوه بر اعمال تنبیهات مندرج در این دستورالعمل، موضوع به مراجع قضایی نیز منعکس خواهد شد.
- ماده ۱۱ - چنانچه در فرآیند انتخاب پیمانکار، پیمانکاری از سوی هیأت رسیدگی به شکایات مناقصات و یا سایر مراجع قضایی صلاحیتدار محاکومیت قطعی یابد، به مدت یکسال محروم می گردد.

تبصره- در مواردی که از سوی هیأت فوق مستقیماً حکمی مبنی بر محرومیت از ارجاع کار صادر گردد با ابلاغ به مرجع صدور حکم عیناً قابل اجرا است. در این موارد تشخیص کفایت محرومیت ابلاغی و یا اعمال محرومیت اضافی از اختیارات هیأت بدوى است.

ماده ۱۲- در صورت احراز انجام تخلفات انتظامی (حرفه ای) موضوع این نامه توسط پیمانکار، علاوه بر اعمال جرائم مربوط ضریب ارزشیابی موضوع آین نامه تشخیص صلاحیت پیمانکاران (اعم از ضریب ارزشیابی محاسبه شده یا ضریبی که به صورت علی الحساب مورد استفاده قرار می گیرد) در اولین تشخیص صلاحیت بعد از دوره محرومیت به شرح زیر تعديل می گردد:

الف) قراردادهایی که منجر به محرومیت برای پیمانکار گردد امتیاز آن قرارداد در تشخیص صلاحیت دوره های بعد پیمانکار محاسبه نمی شود.

ب) کاهش ۵ درصدی ضریب ارزشیابی در دوره چهارساله بعد، در صورت تعلیق گواهینامه

ج) کاهش ۱۰ درصدی ضریب ارزشیابی در دوره چهار ساله بعد، در صورت محرومیت یک سال

د) کاهش ۱۵ درصدی ضریب ارزشیابی در دوره چهار ساله بعد، در صورت محرومیت بیش از یک و تا دو سال

ه) کاهش ۲۰ درصدی ضریب ارزشیابی در دوره چهارساله بعد، در صورت محرومیت بیش از دو و تا سه سال

ماده ۱۳- در صورت وقوع چند مورد از تخلفات انتظامی (حرفه ای) مندرج در این دستورالعمل، تنبیهات انضباطی آنها جمع می گردد (حداکثر تا سه سال)

تبصره: در صورت وقوع بیش از سه بار تخلف منجر به محرومیت توسط اشخاص حقوقی یا حقوقی در یک دوره زمانی سه ساله، شخص حقیقی یا حقوقی مورد نظر به صورت دائم محروم می گردد.

فصل چهارم: فرآیند رسیدگی به تخلفات انتظامی (حرفه ای) و تجدیدنظر در آراء

ماده ۱۴- دبیرخانه هیأت بدوى، امور نظام اجرایی طرح ها می باشد و کلیه امور شامل مکاتبات، مراجعات و سایر امور مربوط، از طریق آن انجام می پذیرد.

ماده ۱۵- دبیرخانه هیأت تجدیدنظر معاونت نظارت می باشد و کلیه امور شامل مکاتبات، مراجعات و سایر امور مربوط، از طریق آن انجام می پذیرد.

ماده ۱۶- دبیرخانه هیأت بدوى موظف است حداکثر ظرف مدت یک هفته پس از دریافت گزارش های تخلف واصله از دستگاه های اجرایی و نظارتی در خصوص ارتکاب تخلفات انتظامی (حرفه ای)، موضوع را برای اخذ دفاعیه کتبی از پیمانکار به وی منعکس نماید. مهلت پاسخگویی دو هفته پس از ارسال نامه می باشد و عدم پاسخگویی پیمانکار مانع از رسیدگی به موضوع توسط مرجع ذیربط نخواهد شد.

ماده ۱۷- دبیرخانه هیأت بدوى بعد از دریافت گزارش تخلف و دفاعیه کتبی، بایستی طی حداکثر ظرف چهار هفته اقدام به ارسال موضوع به مرجع رسیدگی متناسب با تخلف جهت بررسی نماید. مراجع رسیدگی به تخلفات انتظامی (حرفه ای) پیمانکاران، بر حسب نوع تخلف و اسناد مثبته، باید حداکثر ظرف یک ماه از زمان اعلام موارد تخلف به این مراجع، درباره آن اعلام نظر و صدور رأی نمایند. در صورت نیاز به زمان بیشتر با موافقت معاون نظارت، این مدت برای مدت دو ماه تمدید می گردد.

تبصره- ابلاغ آرای هیأت ها با رئیس هیأت ها است و پس از ابلاغ لازم الاجراست.

ماده ۱۸- یک نسخه از کلیه آراء به امور نظام اجرایی طرح ها ارسال می گردد. همچنین، محرومیت و تعليق پیمانکار در پایگاه های اطلاع رسانی معاونت اعلام می گردد.

ماده ۱۹- مرجع تجدیدنظر در مورد تمامی آراء محرومیت بیشتر از دو سال هیأت تجدیدنظر و سایر آراء غیرقابل تجدیدنظر می باشد.

ماده ۲۰- درخواست تجدیدنظر باید حداقل ظرف سه هفته پس از ابلاغ جریمه به همراه مدارک مستند و مستدل دال بر توجیه تجدیدنظر به دبیرخانه تجدیدنظر ارسال شود. دبیرخانه موظف است درخواست مذکور را بلاfaciale به هیأت تجدیدنظر ارسال نماید.

ماده ۲۱- پس از گذشت نصف زمان محرومیت، پیمانکار می تواند تقاضای رفع محرومیت خود را به مرجع صدور حکم محرومیت ارسال نماید. مرجع صدور حکم محرومیت پس از بررسی، با اعلام موافقت خود، پیشنهاد رفع محرومیت را با مستندات لازم به مرجع ذیربخط ارسال می نماید.

ماده ۲۲- افراد حقیقی متخلص متسرب به شرکت پیمانکار محروم یا تعلیق شده، حسب نظر مرجع رسیدگی کننده در مدت محرومیت یا تعلیق شرکت، از مشارکت در تشخیص صلاحیت شرکت های عوامل نظام فنی و اجرایی محروم می باشند.

ماده ۲۳- پیمانکارانی که به استناد این دستورالعمل محروم و یا تعلیق می شوند، موظفند تعهدهای قراردادی در دست اجرای خود را بر اساس قرارداد منعقده و پیوست های ان (شرایط عمومی و خصوصی) انجام دهنند و محرومیت آنان به هیچ وجه از تعهدهای پیمانکار در قبال تعهدهای قراردادهای قبلی و در دست اجرا رفع مسئولیت نمی کند.

تبصره- در صورتی که علت محرومیت شمول قانون منع مداخله کارکنان دولت (مصوب سال ۱۳۳۷) و یا اصل ۴۹ و ۱۴۱ قانون اساسی باشد در خصوص قرارداد مطابق مقررات مذکور توسط کارفرما اقدام می گردد.

ماده ۲۴- از تاریخ ابلاغ این دستورالعمل، دستورالعمل قبلی با شماره ۲۲۴۸۳/۱۰۱ ۴/۱۲/۱۳۸۳ مورخ ۴ ملغی الاثر می گردد.

ماده ۲۵- این دستورالعمل در ۲۵ ماده و ۶ تبصره تهیه و ابلاغ می گردد و هر گونه اصلاح و تغییر در این دستورالعمل، از طریق معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری ابلاغ خواهد شد.

بهروز مرادی- معاون برنامه ریزی و نظارت راهبردی ریس جمهور